

Cuprins

Abrevieri	5
CAPITOLUL I. TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI PENAL	7
§ 1. Infracțiunea și reacția socială împotriva ei	7
1. Origini și perspective	7
2. Formele fenomenului infracțional	8
3. Combaterea infracționalității. Politici penale	9
4. Incriminare-dezincriminare	10
§ 2. Dreptul penal și știința dreptului penal	11
5. Dreptul penal ca subsistem al sistemului juridic național	11
6. Denotații	11
7. Definiția dreptului penal	12
8. Caracterele dreptului penal	14
9. Știința dreptului penal	15
§ 3. Izvoarele dreptului penal	17
10. Noțiune	17
11. Izvoare interne. Legea penală. Noțiune	17
12. Categori de legi penale	17
13. Constituția României și constituționalitatea legii penale	18
14. Codul penal	19
15. Legi penale complimentare	20
16. Legi speciale penale și legi nepenale care conțin dispoziții penale	20
17. Legi penale permanente și legi penale temporare	20
18. Legi penale ordinare și legi penale excepționale	21
19. Ordonanțele guvernului	21
20. Decretele prezidențiale	22
21. Cutuma. Reciprocitatea	22
22. Jurisprudența	23
23. Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție	24
24. Izvoare externe. Tratatetele și convențiile internaționale	25
25. Deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului	26
26. Legislația națională și dreptul comunitar	26
§ 4. Principiile dreptului penal	28
27. Constituționalizarea și internaționalizarea unor principii ale dreptului penal	28
28. Principiul legalității incriminărilor și pedepselor	28
29. Principiul egalității în fața legii	33
30. Principiul răspunderii penale subiective (<i>nulla poena sine culpa</i>)	33

31. Principiul răspunderii penale personale (pentru fapta proprie).....	34
32. Principiul proporționalizării și al individualizării sancțiunilor penale.....	35
33. Principiul unicității răspunderii penale (<i>non bis in idem</i>).....	36
§ 5. Norma penală și interpretarea ei.....	37
34. Norma penală. Noțiune și caracteristici	37
35. Structura normei penale de incriminare.....	38
36. Categoriile de norme penale	39
37. Norme penale generale și norme penale speciale	40
38. Norme imperative și norme permissive.....	40
39. Norme penale complete și norme penale divizate	41
40. Norme punitive și norme stimulative.....	42
41. Interpretarea normelor penale. Noțiunea, felurile și scopul interpretării normei penale.....	42
42. Metode de interpretare a normelor penale. Evoluția și sensul noțiunii de metode de interpretare.....	44
43. Metoda literală	44
44. Metoda interpretării analogice	45
45. Interpretarea teleologică.....	47
46. Rezultatele și limitele interpretării.....	48
§ 6. Raportul juridic penal și faptele penale.....	48
47. Raportul juridic penal. Feluri și caracteristici.....	48
48. Structura raporturilor juridice penale.....	51
49. Subiecții raporturilor juridice penale	51
50. Conținutul raporturilor juridice penale. Drepturile penale subiective	53
51. Obiectul raporturilor juridice penale.....	55
52. Nașterea și durata raporturilor juridice penale.....	56
53. Raportul penal și raportul procesual penal.....	57
§ 7. Faptele juridice penale	58
54. Noțiunea de fapte juridice și clasificarea lor.....	58
§8. Codurile penale române	59
55. Codul penal de la 1864 și evoluția legislației și a științei penale până la unificarea legislativă în cadrul României Mari.....	59
56. Unificarea legislativă, Codul penal Carol al II-lea și evoluția legislației penale până în 1968.....	61
57. Codul penal din 1968 și evoluția ulterioară a legislației penale.....	64
CAPITOLUL II. APLICAREA LEGII PENALE ÎN TIMP ȘI SPAȚIU	66
§ 1. Spațiul, timpul și efectele lor asupra aplicării dreptului.....	66
58. Extraactivitatea și extraterritorialitatea legii penale.....	66
§ 2. Aplicarea legii penale române în timp	67
59. Principiile care guvernează aplicarea legii penale în timp.....	67
60. Principiul activității legii penale. Enunțare și semnificații	67
61. Intrarea în vigoare a legii	68
62. Ieșirea din vigoare a legii.....	69
63. Situația normelor juridice incomplete.....	71

64. Inaplicabilitatea legii penale	71
65. Determinarea momentului săvârșirii infracțiunii	72
66. Concursul de legi penale	73
67. Principiul neretroactivității legii penale.....	75
68. Retroactivitatea legii de dezincriminare	77
69. Retroactivitatea legii interpretative.....	78
70. Abandonarea retroactivității legii care prevede măsuri de siguranță sau măsuri educative	79
71. Ultraactivitatea legii penale	79
72. Sunt ordonanțele de urgență legi extraordinare?.....	81
73. Aplicarea legii mai favorabile. Succesiunea legilor penale și teoriile privind rezolvarea situațiilor tranzitorii.....	82
74. Aplicarea legii mai favorabile faptelor în curs de judecată.....	83
75. Situația pedepselor complimentare în caz de aplicare a legii mai favorabile faptelor în curs de judecată	87
76. Situația ordonanțelor de urgență respinse de Parlament	88
77. Aplicarea obligatorie a legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei	89
78. Mai este posibilă aplicarea facultativă a legii mai favorabile?	92
§ 3. Aplicarea legii penale în spațiu	93
79. Teritorialitatea legii penale	93
80. Situația forțelor armate străine aflate pe teritoriul național	95
81. Situația navelor și aeronavelor.....	97
82. Imunitățile și inviolabilitățile prevăzute în dreptul intern.....	98
83. Imunitățile diplomatice	98
84. Personalitatea legii penale.....	100
85. Realitatea legii penale.....	103
86. Universalitatea legii penale.....	105
87. Extradarea. Noțiune. Caracterizare	106
88. Preeminența dreptului internațional în materia extradării.....	107
89. Sisteme de acordare a extradării	107
90. Condiții privind persoanele extradabile	108
91. Condiții privitoare la infracțiunile pentru care poate fi admisă extradarea.....	110
92. Infracțiuni exceptate de la extradare	111
93. Condiții privind acțiunea penală	112
94. Mandatul european de arestare	113
CAPITOLUL III. TEORIA GENERALĂ A INFRAȚIUNII	114
§ 1. Aspecte generale	114
95. Infracțiunea – fenomen social și juridic.....	114
96. Între definirea legală și definirea doctrinară a infracțiunii.....	114
97. Definiția infracțiunii în Noul Cod penal	117
§ 2. Trăsăturile caracteristice ale infracțiunii	118
98. Enunțarea trăsăturilor caracteristice ale infracțiunii	118
99. Faptă prevăzută de legea penală (tipicitatea)	118

100. Caracterul nejustificat al faptei (antijuridicitatea)	119
101. Caracterul imputabil al faptei.....	120
102. Vinovăția ca trăsătură caracteristică a infracțiunii	120
103. Teorii privind vinovăția	121
104. Factorii vinovăției.....	122
105. Formele legale ale vinovăției.....	123
106. Vinovăția sub forma intenției.....	123
107. Vinovăția sub forma culpei.....	126
108. Vinovăția sub forma praeterintenției	130
§ 3. Clasificarea infracțiunilor.....	130
109. Clasificarea după gravitatea infracțiunii	130
110. Clasificare după latura obiectivă a infracțiuniiI.....	131
111. Clasificarea în raport cu forma de vinovăție	132
112. Clasificări în legătură cu subiectul infracțiunii	132
113. Clasificări în raport de condițiile procedurale.....	132
114. Infracțiuni politice și de drept comun	133
115. Infracțiunile de terorism.....	133
116. Infracțiunile de presă	134
117. Criminalitatea organizată	134
§ 4. Conținutul constitutiv generic al infracțiunii.....	134
118. Noțiune. Elemente constitutive.....	134
119. Clasificarea conținuturilor de infracțiune	136
120. Condiții privitoare la obiectul infracțiunii	137
121. Obiectul juridic al infracțiunii.....	138
122. Obiectul material al infracțiunii	139
123. Persoana fizică – subiect activ al infracțiunii.....	140
124. Tipuri de infractori și modele de reacție socială împotriva lor	143
125. Persoana juridică subiect activ al infracțiunii. Sfera persoanelor juridice care răspund penal	144
126. Infracțiunile care pot antrena răspunderea persoanei juridice.....	147
127. Persoanele fizice care pot antrena răspunderea persoanei juridice	148
128. Răspunderea penală a persoanei juridice și răspunderea persoanei fizice	149
129. Subiectul pasiv al infracțiunii. Noțiune	150
130. Condițiile speciale privind subiectul pasiv al infracțiunii.....	152
131. Categori de subiecți pasivi ai infracțiunii	152
132. Latura obiectivă a infracțiunii. Noțiunea și elementele componente	153
133. Fapta (Elementul material)	154
134. Urmarea socialmente periculoasă	157
135. Raportul causal	159
136. Teorii privind raportul de cauzalitate.....	160
137. Locul, timpul, mijloacele și modul de săvârșire – elemente circumstanțiale ale laturii obiective a infracțiunii	162
138. Latura subiectivă a infracțiunii. Noțiune și structură.....	163
139. Dovedirea vinovăției.....	164
140. Mobilul și scopul infracțiunii.....	164

§ 5. Cauzele justificative	165
141. Noțiune și efecte	165
142. Legitima apărare	167
143. Starea de necesitate	172
144. Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații	175
145. Consimțământul persoanei vătămate	178
§ 6. Cauzele de neimputabilitate	182
146. Noțiune și efecte	182
147. Constrângerea fizică	184
148. Constrângerea morală	187
149. Excesul neimputabil.....	193
150. Minoritatea făptuitorului.....	197
151. Iresponsabilitatea	204
152. Intoxicația	213
153. Eroarea	222
154. Cazul fortuit.....	236
§ 7. Formele infracțiunii intenționate.....	246
155. Fazele realizării acțiunii infracționale. <i>Iter criminis</i>	246
156. Formele infracțiunii intenționate.....	248
157. Faza actelor preparatorii	248
158. Forma infracțiunii – fapt tentat. Tentativa	250
159. Condițiile de existență a tentativei.....	251
160. Delimitarea tentativei de actul preparator	251
161. Poziția doctrinei și practicii judiciare a instanțelor române	253
162. Formele tentativei	254
163. Tentativa întreruptă (imperfectă) și tentativa terminată (perfectă)	254
164. Tentativa proprie și tentativa improprie.....	255
165. Tentativa absolut improprie și infracțiunea putativă.....	257
166. Infracțiuni la care tentativa nu este posibilă.....	258
167. Incriminarea și sancționarea tentativei.....	261
168. Cazurile de nepedepsire a tentativei	263
169. Desistarea.....	264
170. Împiedicarea producerii rezultatului	266
171. Sancționarea actelor de executare calificate	268
172. Infracțiunea fapt consumat; Infracțiunea fapt epuizat.....	268
§ 8. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	270
173. Unitatea de infracțiuni. Noțiune.....	270
174. Unitatea naturală de infracțiune și formele ei. Noțiune	271
175. Infracțiunea simplă	271
176. Infracțiunea continuă	272
177. Infracțiunea deviată.....	273
178. Unitatea legală de infracțiune. Noțiune și forme	274
179. Infracțiunea continuată.....	275
180. Infracțiunea complexă.....	279
181. Infracțiunea progresivă	282

182. Infrațiunea de obicei.....	283
183. Pluralitatea de infracțiuni. Noțiune și forme.....	284
184. Concursul de infracțiuni. Definiție și forme.....	285
185. Condițiile de formă ale concursului de infracțiuni.....	286
186. Concursul real de infracțiuni.....	287
187. Concursul ideal.....	289
188. Concursul ideal de infracțiuni și concursul de norme juridice.....	290
189. Sisteme de sancționare a concursului de infracțiuni.....	291
190. Sancționare a concursului de infracțiuni potrivit noului Cod penal.....	292
191. Descoperire ulterioară a concursului de infracțiuni.....	293
192. Recidivismul și recidiva. Definiție.....	294
193. Termenii recidivei.....	296
194. Condițiile generale ale recidivei.....	297
195. Formele recidivei.....	302
196. Condamnări care nu atrag starea de recidivă.....	303
197. Recidiva postcondamnatorie.....	305
198. Recidiva postexecutorie.....	306
199. Recidiva internațională.....	307
200. Sancționarea recidivei.....	308
201. Descoperirea ulterioară a stării de recidivă.....	311
202. Pluralitatea intermediară.....	312
203. Pedepsele complementare, pedepsele accesorii și măsurile de siguranță în caz de pluralitate de infracțiuni.....	313
§ 9. Pluralitatea de infractori.....	314
204. Aspecte generale privind pluralitatea de infractori.....	314
205. Participația penală. Noțiune, forme, natura juridică.....	316
206. Condițiile participației penale.....	318
207. Formele participației proprii (perfecte).....	320
208. Autoratul.....	321
209. Coautoratul.....	321
210. Infracțiuni la care coautoratul nu este posibil.....	324
211. Instigarea. Definiție și condiții.....	325
212. Formele instigării.....	327
213. Complicitatea. Definiție și condiții.....	328
214. Formele complicității.....	330
215. Forme speciale de participație penală.....	331
216. Pedepsa în caz de participație proprie.....	333
217. Circumstanțele reale și personale. Modul de răsfrângere asupra participanților.....	335
218. Împiedicarea de către participant a săvârșirii infracțiunii.....	337
219. Participația improprie.....	340
CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA PENALĂ.....	343
§ 1. Noțiune, caracteristici, condiții de tragere la răspundere penală.....	343
220. Noțiunea de răspundere penală.....	343

221. Răspundere penală și responsabilitate	345
222. Caracteristicile răspunderii penale	346
223. Condițiile răspunderii penale	347
§ 2. Cauze care înlătură răspunderea penală	348
224. Natura juridică și clasificarea cauzelor care înlătură răspunderea penală	348
225. Efectele cauzelor care înlătură răspunderea penală	349
226. Amnistia antecondamnatorie	350
227. Prescripția răspunderii penale	354
228. Lipsa plângerii prealabile	363
229. Retragerea plângerii prealabile	368
230. Împăcarea părților	370
231. Cauzele de nepedepsire	373
§ 3. Depenalizarea faptei și înlocuirea răspunderii penale	374
232. Depenalizarea. Noțiuni și tendințe	374
233. Renunțarea la urmărirea penală	376
234. Renunțarea la aplicarea pedepsei	380
CAPITOLUL V. SISTEMUL SANCTIUNILOR PENALE	384
§ 1. Sistemul sancțiunilor penale	384
235. Noțiunea de sistem al sancțiunilor penale	384
§ 2. Pedepsele. Noțiune. Caracteristici. Funcții	385
236. Noțiune	385
237. Caracterele pedepsei	387
238. Scopul pedepsei	388
239. Funcțiile pedepsei	388
240. Felurile pedepselor	392
241. Pedepsa cu moartea în cadrul dreptului penal românesc	394
§ 3. Pedepsele aplicabile persoanei fizice	395
242. Detențiunea pe viață	395
243. Închisoarea	398
244. Regimurile de executare a pedepselor	399
245. Calculul duratei pedepselor privative de libertate	402
246. Amendă	404
247. Pedepsele complementare	408
248. Interzicerea unuia sau unor drepturi	409
249. Degradarea militară	416
250. Publicarea hotărârii definitive de condamnare	417
251. Pedepsele accesorii	417
§ 4. Pedepsele aplicabile persoanei juridice	419
252. Felurile pedepselor aplicabile persoanei juridice	419
253. Stabilirea amenzii pentru persoana juridică	422
254. Dizolvarea persoanei juridice	424
255. Suspendarea activității persoanei juridice	426
256. Neaplicarea dizolvării sau suspendării activității persoanei juridice	428
257. Închiderea unor puncte de lucru ale persoanei juridice	429

258. Interzicerea de a participa la procedurile de achiziții publice.....	430
259. Plasarea sub supraveghere judiciară	432
260. Afișarea sau publicarea hotărârii de condamnare	433
261. Dispoziții speciale privind răspunderea persoanei juridice.....	434
§ 5. Măsurile educative	435
262. Delincvența juvenilă și protecția minorului delincent	435
263. Evoluția sistemului sancționator al minorilor în țara noastră	437
264. Măsurile educative și măsurile administrative de ocrotire a minorilor delincvenți care nu răspund penal	438
265. Măsurile educative. Noțiuni și caracteristici	439
266. Măsurile educative neprivative de libertate	441
267. Obligații ce pot fi impuse minorului	443
268. Modificarea sau încetarea obligațiilor	444
269. Prelungirea sau înlocuirea măsurilor educative neprivative de libertate	445
270. Măsurile educative privative de libertate	446
271. Măsurile educative în cazul pluralității de infracțiuni	450
272. Prescripția răspunderii penale a minorului și prescripția executării măsurilor educative	452
273. Dispoziții speciale privind aplicarea legii penale mai favorabile minorilor	452
§ 6. Măsurile de siguranță	454
274. Natura juridică și scopul măsurilor de siguranță.....	454
275. Precedente legislative	455
276. Clasificarea măsurilor de siguranță.....	457
277. Condiții generale pentru luarea măsurilor de siguranță	458
278. Obligarea la tratament medical	461
279. Internarea medicală.....	463
280. Interzicerea unei funcții sau profesii.....	465
281. Confiscarea specială	469
CAPITOLUL VI. INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR	482
282. Noțiunea și formele individualizării pedepselor	482
§ 1. Individualizarea judiciară a pedepselor	484
283. Noțiune și caracteristici.....	484
284. Criteriile generale de individualizare a pedepselor.....	486
285. Circumstanțele. Noțiune și clasificare	487
286. Circumstanțele atenuante	489
287. Circumstanțele agravante.....	493
288. Concursul între cauze de atenuare sau de agravare.....	497
§ 2. Individualizarea judiciară a executării pedepsei închisorii	499
289. Amânarea aplicării pedepsei.....	499
290. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.....	507
§ 3. Forme și situații de individualizare postcondamnatore a pedepsei	514
291. Situații de individualizare postcondamnatore a pedepsei	514
292. Liberarea condiționată. Noțiune.....	515

293. Liberarea condiționată în concepția noului Cod penal.....	516
294. Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață	517
295. Liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii	520
296. Supravegherea condamnatului liberat condiționat	521
297. Revocarea liberării condiționate și anularea liberării condiționate.....	524
298. Efectele liberării condiționate	525
§ 4. Serviciile de probațiune și rolul lor	525
299. Organizarea și atribuțiile serviciilor de probațiune.....	525

CAPITOLUL VII. CAUZE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI ȘI CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ

CONSECINȚELE CONDAMNĂRII	529
§ 1. Cauze care înlătură sau modifică executarea pedepsei.....	529
300. Noțiunea de cauze care înlătură sau modifică executarea pedepsei.....	529
301. Amnistia postcondamnatorie	529
302. Grațierea.....	531
303. Prescripția executării pedepsei.....	534
§ 2. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	538
304. Reabilitarea	538
305. Reabilitarea de drept	541
306. Reabilitarea judecătorească.....	543

BIBLIOGRAFIE	549
---------------------------	------------